

การพัฒนานวัตกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้การสอนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ความเป็นมาของการวิจัย

ภาษาไทยเป็นเครื่องมือแสดงความรู้ ความคิด และวัฒนธรรมไทย เป็นเครื่องแสดงความเป็นชาติเก่าแก่ มีการสืบทอดความเจริญจากบรรพบุรุษมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน ดั้งเดิมหลักฐานการใช้ภาษาไทยบันทึกข้อความในหลักศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราช และวรรณคดีไทยสมัยต่าง ๆ ข้อเขียนเหล่านี้ได้แสดงถึงความรุ่งเรืองของชาติไทย บันทึกความเป็นไปในสังคมไทย แนวความคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี และวิชาความรู้ต่าง ๆ ของปยุตตายุยงที่สอนต่อกันมา ซึ่งจะเป็นรากฐานความรู้สำหรับการพัฒนาบ้านเมืองไทยสืบต่อไปได้

ภาษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ ภาษานอกจากจะเป็นเครื่องสื่อสารแสดงความรู้สึนึกคิดของชนทั่วโลกแล้ว ยังเป็นเครื่องแสดงให้เห็นวัฒนธรรม อารยธรรม และเอกลักษณ์ประจำชาติอีกด้วย ไทยเป็นอารยประเทศซึ่งมีขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปกรรม วรรณคดี และภาษาซึ่งเจริญรุ่งเรืองมาแต่อดีตกาล อนุชนชาวไทยจึงควรภูมิใจช่วยกันผดุงรักษามรดกทางวัฒนธรรมอันเป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่บรรพบุรุษได้อุตสาหะสร้างขึ้นไว้ให้เจริญสืบไป

เนื่องจากภาษาเป็นวัฒนธรรมที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อใช้ประโยชน์ในการสื่อสารและเป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิตในสังคมด้านต่าง ๆ การเรียนรู้ภาษาจึงต้องอาศัยการได้ยิน ได้ฟัง การอ่าน การคิด การพูด และการเขียนบ่อย ๆ ในการเรียนการสอนภาษาไทยนั้น ครูควรให้มีกิจกรรมที่ให้โอกาสนักเรียนได้ค้นคว้าหาเหตุผลอย่างอิสระ ในขณะเดียวกันครูก็มีส่วนที่จะช่วยแนะนำและให้ข้อคิดแก่นักเรียน ช่วยให้นักเรียนมีความคิดกว้างขวางยิ่งขึ้น ดังนั้นครูภาษาไทยควรจะมีความรู้รอบตัวมาก ต้องสนใจวิชาอื่น ๆ ที่นอกเหนือไปจากตำราเรียน ต้องอธิบายได้ ยิ่งถ้าปฏิบัติได้ยิ่งดี วิชาที่สืบเนื่องกับภาษาไทยนี้ เช่น วิชาช่างศิลปกรรม การขับร้องเพลง และอ่านทำนองต่าง ๆ จะทำให้การเรียนน่าสนใจ นอกจากนั้นครูควรรู้จักโยงเอาวิชาการอื่น ๆ ที่ได้ศึกษามาเป็นประโยชน์ เช่น วิชาภาษาต่างประเทศ เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับภาษาไทยในแง่ต่าง ๆ ทั้งในแง่การใช้และวิวัฒนาการ รวมทั้งสามารถใช้เป็นเครื่องมือค้นคว้าและเผยแพร่ภาษาไทยหรือรู้ประวัติศาสตร์ เพื่อทราบเรื่องราวความเป็นมาและภูมิหลังของภาษาไทยและวรรณคดีไทย รู้จักการใช้ห้องสมุดและการอ่านหนังสือเพื่อการค้นคว้า หรือรู้เหตุการณ์ปัจจุบัน และความเป็นไปในท้องถิ่น

ในปัจจุบันนี้ ปรากฏว่า สภาพการเรียนการสอนภาษาไทยยังมีปัญหา กล่าวคือ นักเรียนมีความรู้ความสามารถและทักษะในการเข้าใจและใช้ภาษาไม่เพียงพอ จึงเป็นการสมควรที่จะ

คิดหาวิธีอธิบายวิชาภาษาไทยให้เข้าใจง่ายและน่าสนใจ ในการวิจัยนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทย ผู้วิจัยได้เชิญครูผู้สอนวิชาภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และผู้เกี่ยวข้อง จำนวน ๓๕ คน มาประชุมเพื่ออภิปรายเกี่ยวกับปัญหาในการเรียนการสอนภาษาไทย ผลการประชุมวิเคราะห์ปัญหา สรุปได้ว่า นักเรียนยังขาดทักษะในการฟัง พูด อ่าน เขียน นักเรียนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับวิชาภาษาไทยค่อนข้างอ่อน ไม่เห็นความสำคัญและไม่สนใจภาษาไทยเท่าที่ควร ไม่มีความรักและภาคภูมิใจในวิชาภาษาไทย ขาดความสามารถในการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล ขาดความสามารถในการคิดและวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล นักเรียนไม่ชอบและไม่เห็นคุณค่าของวรรณคดีไทย นอกจากปัญหาเกี่ยวกับการเรียนภาษาไทยของนักเรียนแล้ว ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทยโดยทั่วไป เช่น ปัญหาการบริหารวิชาการ ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร แบบเรียน และครูผู้สอน

ดังนั้น ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนานวัตกรรมเสริมทักษะการเรียนการสอนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เนื่องจากนักเรียนที่เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทุกคน ควรจะต้องมีทักษะเป็นอย่างดีในการคิด การฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาไทย และสามารถใช้ทักษะเหล่านี้ค้นคว้าหาความรู้สืบเนื่องให้เกิดประโยชน์อย่างกว้างขวาง เพื่อเป็นพื้นฐานในการสร้างสรรค์ความเจริญแก่ประเทศชาติสืบต่อไป การจัดการสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวนี้ไม่ควรจะจำกัดขอบเขตให้นักเรียนรู้ภาษาไทยตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรเท่านั้น หากควรจะต้องหาวิธีการให้ผู้เรียนมีความรู้รอบตัวหลาย ๆ ด้าน เป็นแบบสหวิทยาการ ดังนั้นผู้วิจัยจึงคิดสร้างสื่อการเรียนการสอนภาษาไทย ซึ่งประกอบด้วยบทประพันธ์ต่าง ๆ ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง มีเนื้อหาหลากหลายเพื่อแสดงให้เห็นให้นักเรียนเห็นว่า การศึกษาหาความรู้สามารถทำได้โดยการอ่านหนังสือหลายประเภท มีกิจกรรมในการเรียนหลาย ๆ อย่าง เพื่อกระตุ้นและเร้าความสนใจให้นักเรียนเกิดความต้องการค้นคว้าเพิ่มเติม ในแต่ละบทเรียนจะมีคำอธิบายประกอบ เพื่อส่งเสริมความสนใจในการศึกษาภาษาไทย และเพื่อช่วยครูให้สอนง่ายขึ้น โดยคาดว่าบทเรียนที่สร้างขึ้นนี้จะช่วยเพิ่มพูนความรู้ทั้งวิชาภาษาไทย และความรู้อื่นที่สืบเนื่องได้

จุดมุ่งหมายในการวิจัย

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเสนอนวัตกรรมเสริมทักษะการเรียนการสอนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนให้บังเกิดผลดี ช่วยให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด และประสบการณ์ให้แก่ผู้อื่น เข้าใจความรู้สึกและประสบการณ์ของผู้อื่น สร้างความต้องการค้นคว้า ความใฝ่รู้ อันจะเป็นประโยชน์ในการสร้างความคิดที่จะใช้พัฒนาชาติบ้านเมืองได้

วิธีดำเนินการ

ในการวิจัยนี้ มีวิธีดำเนินการในเรื่องสำคัญสองประการคือ การกำหนดลักษณะของนวัตกรรม และการกำหนดขั้นตอนการสร้างและพัฒนานวัตกรรม

๑. ลักษณะของนวัตกรรม นวัตกรรมเสริมทักษะการเรียนการสอนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะที่เน้นการเสริมทักษะในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนภาษาไทย ทั้งทักษะในการฟัง พูด อ่าน เขียน การเรียนวรรณคดี หลักภาษาและการใช้ภาษา โดยมีกิจกรรมที่หลากหลายในการเสริมสร้างทักษะให้เกิดการเรียนรู้และมีบูรณาการเพื่อมุ่งให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ภาษาไทย อย่างกว้างขวางและนำไปปฏิบัติได้ ประโยชน์ของนวัตกรรมนี้จะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนการสอนที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนมีลำดับขั้นตอนเป็นที่น่าสนใจของผู้เรียนยิ่งขึ้น ครูสอนสะดวก และนักเรียนเกิดการเรียนรู้ทักษะเชิงภาษาในแง่ของการใช้ประโยชน์อย่างเห็น ได้ชัดยิ่งขึ้น

๒. การสร้างและการพัฒนานวัตกรรม ในการสร้างและพัฒนานวัตกรรมมีขั้นตอนอยู่สามขั้น คือ ขั้นการสร้างนวัตกรรม ขั้นการปรับปรุงคุณภาพโดยอาศัยความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและขั้นการตรวจสอบคุณภาพของนวัตกรรม โดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์จากการนำนวัตกรรมที่ปรับปรุงแล้วไปใช้สอนจริง ซึ่งจะกล่าวถึงสาระสำคัญของแต่ละขั้นตอนดังต่อไปนี้คือ

๒.๑ การสร้างนวัตกรรม

๒.๑.๑ การศึกษาหลักสูตร ศึกษาหลักสูตรวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช ๒๕๒๔ โดยพิจารณาจุดประสงค์ เนื้อหา แนวทางจัดกิจกรรม สื่อการเรียนการสอน และการประเมินผลจากหลักสูตรและแผนการสอน แล้ววิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อการเรียนการสอน และการประเมินผล เพื่อให้เกิดความเข้าใจชัดเจนในหลักสูตรวิชาภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สำหรับไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างนวัตกรรมต่อไป

๒.๑.๒ กำหนดโครงสร้างของนวัตกรรม นำผลของการศึกษารายละเอียดของหลักสูตรมาเป็นแนวทางในการกำหนดจุดมุ่งหมายของนวัตกรรม ตลอดจนการเลือกสรรเรื่องต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเหล่านั้น โครงสร้างของนวัตกรรมโดยทั่วไปประกอบด้วยความนำและบทเรียน ๑๐ บท ดังต่อไปนี้

- บทเรียนที่ ๑ โคลงประกอบภาพพระราชพงศาวดาร
- บทเรียนที่ ๒ กากีคำกลอน
- บทเรียนที่ ๓ บუნโณวาทคำฉันท์
- บทเรียนที่ ๔ หลักพุทธศาสนา ศรัทธา - ปสาทะ
- บทเรียนที่ ๕ พระราชนิพนธ์คำนำหนังสืออิลาศคำฉันท์
- บทเรียนที่ ๖ พระราชหัตถเลขา
- บทเรียนที่ ๗ สุนทรพจน์ของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์
- บทเรียนที่ ๘ มนต์นักรบสยาม
- บทเรียนที่ ๙ บทละครเรื่องเที่ยวเมืองไชยา
- บทเรียนที่ ๑๐ โรคพิษสุนัขบ้า

ความนำของนวัตกรรมการประกอบด้วยหลักการและเหตุผล ซึ่งแสดงความสำคัญของการเรียนภาษาไทย จุดมุ่งหมายของนวัตกรรมการโดยทั่ว ๆ ไป รวมทั้งจุดมุ่งหมายเฉพาะ ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งหมด นอกจากนั้นได้ระบุพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนตลอดจนกิจกรรมการเรียนรู้ วิธีการประเมินผลเบื้องต้น วิธีการประเมินผลหลังการเรียนรู้ และการเรียนซ่อมเสริมไว้ด้วย ความนำของนวัตกรรมการแสดงให้เห็นภาพโครงสร้างของนวัตกรรมการโดยส่วนรวมอย่างชัดเจน

โครงสร้างของแต่ละบทเรียน ประกอบด้วยส่วนที่สำคัญคือ จุดมุ่งหมายของบทเรียน เนื้อหา คำอธิบาย กิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผลหลังการเรียนรู้

นวัตกรรมการที่สร้างขึ้น มีลักษณะเด่นที่เป็นความเปลี่ยนแปลงไปจากการสอนตามปกติที่สำคัญ คือ

๑. มีความหลากหลายของบทเรียนในแง่ของเนื้อหา อรรถรส ประเภทของคำประพันธ์หลายรูปแบบ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสนุกสนาน เพลิดเพลิน และได้รับความรู้สืบเนื่องจากเรื่องที่เรียน

๒. มีความหลากหลายของกิจกรรม ทั้งกิจกรรมบังคับและกิจกรรมเลือก ซึ่งจะเสริมสร้างพฤติกรรมหรือความสามารถให้แก่ผู้เรียนได้ในลักษณะต่าง ๆ กัน

๓. ลักษณะเนื้อหาของแต่ละบทเรียนที่เลือกมา เอื้อและกระตุ้นให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าหาความรู้สืบเนื่องเพิ่มเติมอยู่เสมอ

๔. บทเรียนทั้ง ๑๐ บท จะทำให้ผู้เรียนได้เรียนวิชาภาษาไทยตามหลักสูตรและได้รับความรู้สืบเนื่องที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาแต่ละบทอีกมาก ทำให้เกิดความรู้รอบตัวหลายด้าน โดยส่วนรวมแล้วการเรียนนวัตกรรมการนี้จะทำให้ผู้เรียนมีทักษะและความสามารถในการใช้ภาษาไทยรวมทั้งมีความรอบรู้อันจะเป็นประโยชน์ในการสร้างพื้นฐานความคิดที่จะใช้พัฒนาบ้านเมืองต่อไป

๒.๒ การปรับปรุงคุณภาพของนวัตกรรมการ การปรับปรุงคุณภาพของนวัตกรรมการมีกระบวนการดังต่อไปนี้

๒.๒.๑ หลังจากสร้างบทเรียนทั้ง ๑๐ บทแล้ว ผู้วิจัยได้นำบทเรียนทั้งหมดไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ในการสอนภาษาไทย ๑๔ คน พิจารณาปรับปรุงคุณภาพของบทเรียน โดยกำหนดให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทเรียนในแง่มุมต่าง ๆ รวมทั้งแนวทางการปรับปรุงลงในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น

๒.๒.๒ ประมวลความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้จากแบบสอบถาม สรุปเป็นประเด็นสำคัญ โดยส่วนรวม และเป็นรายบทเรียน

๒.๒.๓ จัดประชุมสัมมนาผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง ๑๔ คน โดยใช้ผลการประมวลความคิดเห็นจากแบบสอบถามเป็นแนวทางให้พิจารณาปรับปรุงแก้ไขนวัตกรรมการร่วมกัน

๒.๒.๔ ประมวลข้อเสนอแนะทั้งหมดจากการประชุมสัมมนา จำแนกเป็น ความนำ และเป็นรายบทเรียน นำไปใช้ปรับปรุงนวัตกรรมที่สร้างไว้ ให้เป็นบทเรียนฉบับสมบูรณ์ พร้อมทั้งจะนำไปใช้สอนได้

๒.๓ การตรวจสอบคุณภาพของนวัตกรรม หลังจากปรับปรุงนวัตกรรมตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ขั้นตอนไปเป็นการตรวจสอบคุณภาพของนวัตกรรม โดยนำนวัตกรรมไปทดลองใช้สอนจริงกับนักเรียนที่เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน จำนวน ๓๑ คน การที่ใช้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ เป็นกลุ่มทดลองสอน ก็ด้วยเหตุผลที่ว่านวัตกรรมที่นำเสนอนี้มีจุดมุ่งหมายและลักษณะเนื้อหาที่จะเสริมทักษะภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงควรจะใช้สอนนักเรียนที่มีพื้นฐานความรู้ทางภาษาไทยในระดับชั้นต้นของมัธยมศึกษาตอนปลายมาแล้ว นอกจากนี้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ เป็นระดับชั้นกลางของการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทย จึงน่าจะมีลักษณะคล้ายคลึงกับปัญหาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยทั่ว ๆ ไป ดังนั้น นักเรียนในระดับชั้นนี้จึงเป็นกลุ่มที่เหมาะสมกับการใช้ตรวจสอบคุณภาพของนวัตกรรมนี้

ผลการตรวจสอบคุณภาพของนวัตกรรม

การนำนวัตกรรมไปทดลองสอนนั้น มิใช่เป็นการทดลองเพื่อดูผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เกิดจากการเรียนนวัตกรรม หากเป็นการศึกษาปฏิกิริยาย้อนกลับที่เป็นความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับนวัตกรรมในแง่มุมต่าง ๆ ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นจุดเด่นและจุดอ่อน อันจะช่วยให้เป็นแนวการตรวจสอบคุณภาพของนวัตกรรมได้ ความคิดเห็นของครูและนักเรียนดังกล่าว เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ที่คิดว่าได้จากการเรียนบทเรียนแต่ละบท จำแนกตามจุดมุ่งหมายของบทเรียน ความเหมาะสมของเนื้อหา คำอธิบาย และกิจกรรมที่กำหนดให้ทำในแต่ละบทเรียน วิธีการที่ให้ครูและนักเรียนแสดงความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าวนี้ใช้วิธีสัมภาษณ์หลังจากที่นักเรียนเรียนจบบทเรียนแต่ละบทแล้ว รวมทั้งการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพรวมหลังจากสิ้นสุดการเรียนการสอนทั้ง ๑๐ บทเรียนด้วย นอกจากนี้ยังได้สอบถามเจตคติเกี่ยวกับวิชาภาษาไทย และความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์อื่น ๆ ที่เกิดจากการเรียนนวัตกรรมนี้ ผลของการศึกษาความคิดเห็นดังกล่าว สรุปรวมเป็นสาระสำคัญ ๆ ได้ดังต่อไปนี้

โดยทั่วไปแล้ว ครูผู้สอนและนักเรียนเกือบทุกคนมีความเห็นเกี่ยวกับนวัตกรรมในแง่มุมต่าง ๆ สอดคล้องกัน ทั้งครูและนักเรียนมีความเห็นว่า เมื่อเรียนจบบทเรียนแต่ละบทแล้ว นักเรียนมีความรู้ความสามารถตามจุดมุ่งหมายของบทเรียนดีขึ้นกว่าเดิม และเมื่อเรียนครบทั้ง ๑๐ บทแล้ว นักเรียนมีความรู้และทักษะวิชาภาษาไทยในทุกจุดมุ่งหมายของบทเรียนเพิ่มขึ้นเป็นที่น่าพอใจ

ในด้านเนื้อหาของบทเรียนนั้น ทั้งครูและนักเรียนมีความเห็นว่าเหมาะสมดีแล้ว ยกเว้นบทเรียนที่ ๕ ที่ค่อนข้างจะยากไป ซึ่งอาจจะปรับปรุงได้ด้วยการเพิ่มศัพท์บางคำและใช้วิธีสอนต่าง ๆ ที่เหมาะสมเข้าช่วย ส่วนในเรื่องคำอธิบายประกอบและกิจกรรมที่กำหนดให้ทำนั้นส่วนใหญ่มีความเหมาะสมดีแล้ว

ในด้านประโยชน์ของการเรียนนวัตกรรม ทั้งครูและนักเรียนทุกคนเห็นว่าได้ประโยชน์มาก เพราะนอกจากจะช่วยเพิ่มพูนความรู้และทักษะในวิชาภาษาไทยแล้ว ยังได้รับความรู้ในสาขาวิชาอื่นเพิ่มอีกด้วย เนื้อหา และกิจกรรมของบทเรียน มีลักษณะย่อย กระตุ้นให้อยากค้นคว้าเพิ่มเติม

ปัญหาสำคัญที่พบในการใช้นวัตกรรมนี้คือ เวลาที่ใช้สอนในแต่ละบทเรียนมีน้อยไป ไม่สัมพันธ์กับเนื้อหาและกิจกรรมที่กำหนดให้ทำ ซึ่งจะต้องปรับแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

สำหรับปัญหาอื่น ๆ เช่น การให้เพิ่มศัพท์ในบางบทเรียน กิจกรรมบางอย่างทำยากเพราะผู้สอนและผู้เรียนอาจไม่ถนัด บางกิจกรรมต้องใช้เวลามากกว่าที่กำหนด และมีหนังสือประกอบการค้นคว้าไม่เพียงพอ ปัญหาเหล่านี้ผู้สอนสามารถจะแก้ไขได้โดยไม่ยาก

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว สามารถสรุปผลของการวิจัยได้ว่า นวัตกรรมเสริมทักษะการเรียนการสอนภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นนั้น มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดี ทั้งนี้ประเมินได้จากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในทางภาษาไทย ความคิดเห็น และประสบการณ์ของครูที่ทดลองใช้สอน และปฏิบัติย้อนกลับจากนักเรียนที่เรียนทั้งหมด นวัตกรรมโดยส่วนรวมมีความสอดคล้องกับหลักสูตรภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งในด้านจุดมุ่งหมายและเนื้อหา บทเรียนต่าง ๆ มีความหลากหลายในแง่ของเนื้อหา อรรถรส และประเภทของคำประพันธ์ต่าง ๆ หลายรูปแบบ ซึ่งเอื้อให้การเรียนบังเกิดผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ กล่าวคือ นักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถและทักษะในการเรียนภาษาไทยดีขึ้น ทั้งในด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน นักเรียนได้รับความรู้จากบทเรียนต่าง ๆ ซึ่งมีความหลากหลาย ทั้งในด้านรูปแบบของคำประพันธ์ เนื้อหา และกิจกรรมการเรียน ซึ่งแตกต่างไปจากบทเรียนในหลักสูตร ทำให้นักเรียนได้รับความรู้เพิ่มเติม มิใช่เฉพาะแต่วิชาภาษาไทยเท่านั้น แต่ยังได้รับความรู้ต่าง ๆ ที่สืบเนื่อง เช่น วรรณคดี ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมไทย นอกจากนี้ นักเรียนยังได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาและคำศัพท์ ซึ่งได้มีคำอธิบายไว้อย่างละเอียดในแต่ละบทเรียน

ในการเรียนบทเรียนทั้ง ๑๐ บทนั้น นักเรียนได้มีโอกาสฝึกทักษะทั้งการฟัง พูด อ่าน เขียน เช่น ฝึกฟังและอ่านทำนองเสนาะให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ ฝึกการพูดอภิปราย แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่อ่าน ฝึกเขียนวิจารณ์บทประพันธ์ สรุปสาระสำคัญ และฝึกให้นักเรียนรู้จักเขียนหนังสือให้เป็นระเบียบสวยงามและถูกต้องด้วย กิจกรรมการเรียนที่เสนอไว้ในแต่ละบทเรียน มีทั้งกิจกรรมบังคับและกิจกรรมเลือก ซึ่งแตกต่างไปจากการเรียนการสอนโดยทั่วไป การจัดกิจกรรมให้มีทางเลือกหลาย ๆ ทาง และมีความหลากหลาย ทำให้นักเรียนรู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลินกับการเรียน เกิดความต้องการที่จะศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม รักการอ่าน และเห็นคุณค่าของการเรียนภาษาไทย

การสร้างนวัตกรรมเสริมทักษะการเรียนการสอนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทั้ง ๑๐ บทเรียนนี้ เป็นตัวอย่างที่แสดงการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ที่จะกระตุ้น

เข้าใจ และส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีความรักและผูกพันในภาษาไทย มีความภูมิใจในภาษาไทย มีค่านิยมจะใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องเหมาะสมทั้งกาลเทศะและบุคคล และมีความกระตือรือร้นที่จะศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับภาษาไทย และความรู้ที่สืบเนื่อง โดยส่วนรวมแล้วการเรียนรู้จากนวัตกรรมนี้ด้วยวิธีการนำเสนออย่างถูกต้องและเหมาะสม จะทำให้ผู้เรียนมีความรักและภูมิใจในภาษาไทย มีทักษะและความสามารถในการใช้ภาษาไทย รวมทั้งมีความรอบรู้อันจะเป็นประโยชน์ในการสร้างพื้นฐานความคิดที่จะใช้พัฒนาชาติบ้านเมืองได้ต่อไป

ดังนั้น โรงเรียนและครูผู้สอนภาษาไทย จึงควรที่จะได้คิดหาทางพัฒนา และส่งเสริม การเรียนการสอนภาษาไทยให้เป็นที่น่าสนใจ สนุกสนาน เพลิดเพลิน ให้ความรอบรู้ในเรื่องราวต่าง ๆ โดยใช้ภาษาไทยเป็นสื่อ ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนรักการอ่าน ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากเรื่องที่เรียน การสร้างลักษณะนิสัยของนักเรียนให้เป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รู้จักใช้ภาษา ในทางที่ถูกต้องเหมาะสม จะเป็นปัจจัยอันสำคัญยิ่งในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้เจริญ รุ่งเรืองสืบไป

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำนวัตกรรมไปใช้

๑.๑ ผู้มีความประสงค์จะนำนวัตกรรมชุดนี้ไปใช้ ควรจะได้ศึกษาให้เข้าใจจุดมุ่งหมาย และโครงสร้างของนวัตกรรม โดยส่วนรวม และของแต่ละบทเรียน เพื่อให้เข้าใจความสัมพันธ์ ขององค์ประกอบที่ประกอบเป็นโครงสร้างรวมอย่างถ่องแท้

๑.๒ ปัญหาสำคัญที่พบในการใช้นวัตกรรมนี้คือ เวลาที่กำหนดให้สอนในแต่ละ บทเรียนน้อยไป ผู้สอนอาจแก้ปัญหานี้โดยการเพิ่มเวลาในแต่ละบทเรียน และอาจเริ่มใช้นวัตกรรม นี้ประกอบการสอนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โดยเลือกบทเรียนใดก็ได้ที่เหมาะสมกับพื้นฐาน ของผู้เรียนชั้นมาสอน เพราะการใช้นวัตกรรมชุดนี้สามารถสอนบทเรียนใดก่อนก็ได้

๒. ข้อเสนอแนะสำหรับการเรียนการสอนภาษาไทย

๒.๑ การเรียนการสอนภาษาไทยควรมีวิธีสอนและสื่อการเรียนที่เหมาะสมกับวัยของ นักเรียน ให้นักเรียนได้รับทั้งความรู้ เนื้อหา และประสบการณ์ จากเรื่องที่มีความหลากหลาย ให้ความเพลิดเพลิน สนุกสนาน ให้สามารถค้นคว้าด้วยตนเอง นวัตกรรมเสริมทักษะการเรียน การสอนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้เป็นตัวอย่างของวิธีสอนและสื่อ การเรียนที่ตีวิธีหนึ่ง

๒.๒ เนื้อหาที่นำมาสร้างเป็นบทเรียนในการเรียนการสอนภาษาไทยนั้นควรได้ ให้ความรู้เรื่องต่าง ๆ ที่สืบเนื่องด้วย เป็นต้นว่า ความรู้ทางด้านขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม วรรณคดี ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ศิลปกรรม รวมทั้งเรื่องราวเหตุการณ์ในปัจจุบันอันจะทำให้ ผู้เรียนเกิดความรู้อย่างกว้างขวาง สามารถนำความรู้ไปบูรณาการทำให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนา สังคมและชาติบ้านเมืองได้

๒.๓ ในการเรียนการสอนภาษาไทย ควรจัดให้นักเรียนได้ฝึกทักษะทั้งการฟัง พูด อ่าน เขียน อย่างครบถ้วน โดยให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสนใจความถนัดและความสามารถของนักเรียน เช่น การฝึกให้นักเรียนฟังจับใจความสำคัญ การฝึกพูดแสดงความคิดเห็น และฝึกออกเสียงให้ชัดเจนถูกต้อง การอ่านออกเสียงทั้งความเรียง และทำนองเสนาะ การเขียนแสดงความคิดเห็นวิเคราะห์วิจารณ์ และการเขียนหนังสือให้ถูกต้อง เป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม ทักษะต่าง ๆ เหล่านี้เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการเรียนการสอนภาษาไทย

๒.๔ ควรส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรักและภาคภูมิใจในภาษาไทย ให้มีค่านิยมที่ดีงามในการใช้ภาษาไทยให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล และให้ตระหนักถึงคุณค่าของภาษาไทย ในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม และเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย ที่จะต้องช่วยกันอนุรักษ์รักษาไว้ และนำมาใช้ในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองสืบไป

๓. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

๓.๑ ควรสร้างบทเรียนเพิ่มเติม เพื่อให้ผู้สอนสามารถเลือกบทเรียนต่าง ๆ มาใช้สอนเสริมเพิ่มเติมจากการเรียนการสอนตามหลักสูตรได้มากขึ้น โดยการเลือกบทความที่ใช้ในโอกาสต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เช่น ลักษณะการเขียนเสนอข่าว การวิเคราะห์เหตุการณ์ รายงานวิชาการ การเขียนโฆษณา การเขียนโน้มน้าวจิตใจ นวนิยาย เรื่องสั้น โวหารต่าง ๆ ในแต่ละบทเรียนควรจะอธิบายศัพท์ ข้อความ เนื้อหาสาระ อย่างละเอียด พร้อมทั้งเสนอกิจกรรมที่ควรจะทำให้มากและหลากหลายเหมาะสมกับวัย ความรู้ ความสามารถ ความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน

๓.๒ ควรนำนวัตกรรมที่สร้างขึ้นไปทดลองสอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในระดับต่าง ๆ และศึกษาผลของการเรียนนวัตกรรมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติที่มีต่อภาษาไทย

๓.๓ ควรสร้างนวัตกรรมเสริมทักษะการเรียนการสอนภาษาไทยดังตัวอย่างในการวิจัยนี้ สำหรับนักเรียนและนักศึกษาในระดับชั้นอื่น ๆ

๓.๔ ควรศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเรียนภาษาไทยกับการเรียนวิชาอื่น ๆ เช่น ภาษาต่างประเทศ คณิตศาสตร์